

føre en Standsning i det, som vi dog Alle ansee for at være det Udfælselige, nemlig en saa hurtig og kraftig Udvikling som muligt af Forholdets Løsning gennem frivillige Overeenskomster. Saa snart det rygtes i Landet, at nu paatænker man enten at indbringe et Forslag til en Ewangsalslov eller at fremkomme med Forslag til Forandringer i den bestaaende Fæstelovgivning, saa bliver Følgen den, at Fæstere, som ellers havde Lyft til at kjøbe, holde sig tilbage, medens det samtidig paa enkelte Gods-eiere har den Virkning, at de sige: „Ja, nu kommer der igjen saadanne Forslag frem, og nu skulle vi igjen have den gamle Historie op; det ender saa dog engang med en Ewangslov; lad os derfor see forinden at gjøre os vore Eiendomme saa fordelagtige som muligt.“ Derved fremkaldes saa hos mange Godseiere Selveirauctioner, og der bliver ikke fra adskillige Godseiers Side taget det Hensyn til Fæsternes Efterladte, som ellers vilde blive taget. Dette er de praktiske Følger af de idelig tilbagevendende Fordringer om Forandringer i den bestaaende Fæstelovgivning. Den ærede Ordfører for Udvalgets Fleertal sagde, at dersom man bibeholdt § 11 i Forordningen af 1792, vilde det medføre, at de frivillige Overeenskomsters Tal blev formindsket. Ja, det er jo muligt, men jeg troer dog virkelig ikke, at Marsagen dertil isaafald vil være at søge hos Godseierne. Jeg troer, at, naar den foreslaaede Lov bliver vedtagen, allerede saaledes som den foreligget i Regjeringens Udkast, vil den bevirke, at Godseierne ikke ville benytte Bortforpagtninger paa 50 Aar i den Udstrækning, hvort de have benyttet denne Brugsmaade i de senere Aar, og endnu mindre ville de benytte den, naar Lovforslaget kommer til at foreligge i den Form, som det vil faae gennem de Udvalgsforslag, som ere foreslaaede af hele Udvalget. Derimod er det muligt, at den foreslaaede Lov vil kunne bevirke, at Brugerne faae større Lyft til at indgaae paa halvtredstidshveaarige Forpagtningscontracter og saaledes blive mindre villige til at kjøbe. Naar

Godseierne imidlertid, hvad jeg er overbevist om, at de gjøre, anerkjende, at man bør efterstræbe det Maal, succesfult ved frivillige Overeenskomster at faae Fæstegodset til at overgaae til Selvetendom, og naar de anerkjende, at dette er ligesaa meget i deres egen Interesse som i hele Samfundets og Statens Interesse, saa ville de ogsaa søge at fremkalde Kjøb ved, medens Bøndergaardene endnu ere i Fæstebesiddelse, at tilbyde Fæstterne eller deres Efterladte Gaardene paa billige Vilkaar. Saa bliver der hverken Spørgsmaal om Fæste efter Loven af 19de Februar 1861 eller om Bortforpagtning efter § 11 i Forordningen af 1792.

Fischer: Det har ikke været uden Interesse for mig at høre, at det ærede 4de Medlem for Kjøbenhavn (Schmann) har kunnet føre Ordet for Udvalgets Fleertals Forslag i denne Sag paa en saadan Maade, som fleet er. Det ærede Medlem har i sin Udvikling saa klart og saa skarpt, som det vel er muligt, betegnet det Maal, som han troer maa efterstræbes med Hensyn til Jordens Anvendelse her i Landet, en fuldstændig Frihed, og det tør jo vel efter Omstændighederne ansees for givet, at det ærede Medlem har udtalt sig saaledes ogsaa paa de andre Medlemmers Vegne, der udgjøre Fleertallet i Udvalget. Dette er altsaa det Maal, som Udvalgets Fleertal har sat sig, og det er et Maal, med Hensyn til hvilket jeg for mit Vedkommende kunde være rede til at følge et godt Stykke med; — slet saa langt, som det ærede Medlem mener, troer jeg dog ikke, det vil være heldigt at gaae. Men det bliver da rigtignok yderst vanskeligt at følge det ærede Medlem, og Udvalgets Fleertal med ham, naar der af samme kun foreslaaes et saa ubetydeligt Brudstykke af det store System, som han udfoldede for os. Dersom vi havde en Stitse deraf eller endnu bedre et nærmere Forslag til at udføre hele dette System liggende for os, saa vilde vi kunne overse Enkeltighederne dert, og